

ЗАКОН

за регистрирање на готовински плаќања

Член 1

Со овој закон се уредува воведување и користење на фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања.

Член 2

Даночните обврзници кои вршат промет на добра и промет на услуги за кој плаќањето не се извршува по банкарски пат (во натамошниот текст: готовински плаќања), должни се да воведат и користат одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања и задолжително да издаваат сметка за извршениот промет, односно услугата (во натамошниот текст: фискална сметка).

Член 3

Фискалниот систем на опрема се состои од: фискална апаратура и од интегриран автоматски систем за управување.

Фискалната апаратура се состои од:

- електронски каси со фискална меморија;
- фискални принтери;
- електронски системи со фискална меморија за регистрирање на прометот на нафтени деривати на мало преку сметачки средства за количината и потрошокот на течни горива (бензиски пумпи,плински пумпи и сл.) и
- читач на платежни картички.

Интегрираниот автоматски систем за управување е систем за постојана електронска комуникација на трговскиот објект со Управата за јавни приходи за секојдневно автоматско пренесување на податоци во вид на дневен финансиски извештај.

Член 4

Фискална сметка, во смисла на овој закон, е документ со кој се потврдува плаќањето на цената на доброто, односно услугата издадена од фискална апаратура.

Фискална сметка се издава на купувачот на доброто, односно на корисникот на услугата во моментот на предавањето и плаќањето на доброто, односно на извршувањето и плаќањето на услугата.

Ако на купувачот на доброто, односно на корисникот на услугата во моментот на предавањето и плаќањето на доброто, односно на извршувањето и плаќањето на услугата не му се издаде фискална сметка, нема обврска да ја плати цената на доброто односно цената на услугата.

По исклучок од став 2 на овој член, при дилерска трговија, даночниот обврзник фискалната сметка ја издава на дистрибутерот, кој е должен да ја врати на купувачот при плаќањето на цената на доброто.

Член 5

Фискалната сметка, даночниот обврзник е должен да ја издаде во форма и содржина пропишана од министерот за финансии.

Сметка која не ги содржи задолжително пропишаните елементи не се смета за фискална сметка.

Член 6

Купувачот на доброто, односно корисникот на услугата е должен да побара фискална сметка и истата да ја чува до 15 метри од напуштањето на местото на прометот на доброто, односно на услугата, заради контрола.

Кога местото на прометот на добро, односно услуга се наоѓа во заеднички простории со други објекти, на пазар или во состав на трговски комплекс, како место на напуштање се смета напуштањето на објектот од заедничките простории, пазарот односно трговскиот комплекс.

Член 7

Даночниот обврзник е должен, на видно место, да постави соопштение со кое го информира купувачот на добро, односно корисникот на услуга за неговата обврска да бара фискална сметка.

Член 8

Фискална сметка се состои од бонов и контролен траг кои се идентични и се запишуваат истовремено . Исечок од боновиот траг се дава на купувачот на добро, односно на корисникот на услуга, а контролниот траг го задржува даночниот обврзник.

Даночниот обврзник е должен контролниот траг од фискалната сметка да ја чува во објектот пет години од датумот на последната операција.

Член 9

Обврската да се воведи и користи одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања, не се однесува на:

- даночни обврзници кои данокот од доход за приходите од вршење на дејност го плаќаат според паушално утврден нето приход, освен таксистите;
- лицата кои не се трговци за прометот на непререботено и сопствено земјоделско производство што го вршат на тезги на пазари, како и надвор од пазарите;
- физички лица кои издаваат под закуп стамбен или деловен простор;
- лицата кои вршат дејности во објекти што се наоѓаат во населени места со број на жители под 300 луѓе и кои се сместени во високопланински и тешко достапни места со исклучок на туристички места ;
- лицата кои вршат улична продажба на весници и списанија-колпортерска продажба и

- лицата кои извршуваат континуиран промет, за кои издаваат сметки и за кои се предвидени последователни плаќања (испорака на струја, вода, телефонски услуги, греење и ладење и друго).

Член 10

Во случај на враќање на добро, при рекламација или при грешно преклопување (сторна трансакција) се издава документ касова сметка за сторна трансакција.

Документот од став 1 на овој член ја пропишува министерот за финансии.

Член 11

Даночниот обврзник е должен да монтира, воведи во користење и да ја користи фискалната апаратура или интегрираниот автоматски систем за управување од самото пуштање на објектот во употреба.

Даночниот обврзник е должен да воведи и да користи фискална апаратура за секое работно место од каде што се извршува прометот на добра или услуги кои готовински се наплатуваат.

Во објекти, во кои се вклучени за користење една или повеќе од една фискална апаратура, податоците од вклучувањето на секоја апаратура се регистрираат на книгата за дневните финансиски извештаи.

Даночниот обврзник е должен да води книга за дневни финансиски извештаи.

Формата и содржината на книгата за дневни финансиски извештаи од ставот 4 на овој член ја пропишува министерот за финансии.

Член 12

Забранет е прометот на добро или услуга кој не се врши преку монтиран и воведен во користење систем на фискална опрема, освен во случаите кога е потребен ремонт или поправка на фискалната апаратура, а обврзникот не е должен да поседува резервна фискална апаратура.

Во случаите од став 1 на овој член, даночниот обврзник е должен за извршениот промет на добра или услуги да издава парагон блок и да води итна сметководствена книга заверена од Управата за јавни приходи.

Член 13

Даночниот обврзник чиј просечен промет надминува 5.000 ЕВРА во денарска проттивредност во рамките на тримесечниот период, со исклучок на даночните обврзници кои вршат промет на нафтени дериват на мало (бензиски пумпи), е должен да закупи и регистрира резервна фискална апаратура, која се користи во случај на оштетување и ремонт на главната фискална апаратура. Пресметувањето преку резервна фискална апаратура се извршува секојдневно.

Член 14

Заради правилно евидентирање на прометот даночниот обврзник е должен фискалните апарати да ги чува и одржува во исправна состојба.

За функционално и техничко одржување на фискалните апарати, даночниот обврзник е должен да склучи договор со овластениот дистрибутер на фискален систем на опрема од кого е набавена опремата.

Член 15

За соодветен модел на фискална апаратура, односно за интегриран автоматски систем на управување се издава дозвола за негово одобрување за користење, на начин и постапка пропишана од министерот за финансии.

За дозволата од став 1 на овој член се плаќа надоместок.

Висината на надоместокот од став 2 на овој член ја пропишува Владата на Република Македонија.

Член 16

Производителот на соодветен модел на фискална апаратура, односно на интегриран автоматски систем на управување должен е да обезбеди:

- банкарска гаранција во висина од 500.000 американски долари;
- редовно резервни делови, техничка помош и сервисирање;
- 3 сервисни центри во Република Македонија како и сервисен центар во регионална дирекција, на чие подрачје се продадени над 600 фискални апарати;
- најмалку едно одржување во годината како превентивно одржување;
- поправка или замена на фискалната апаратура во текот на 36 часа од барањето за интервенција од корисникот на апаратурата на самото место;
- 1 техничар на не повеќе од 300 фискални апарати во сервисната област.

Член 17

Доколку производителот на одобрениот модел на фискална апаратура не се придржува кон условите од член 16 на овој закон издадената дозвола за одобрување на користење на соодветниот модел на фискална апаратура ќе му се одземе со отказан рок од пет месеци, на начин и постапка што ќе ги пропише министерот за финансии.

Член 18

Директорот на Управата за јавни приходи издава дозвола за право на користење на интегриран автоматски систем за управување.

Член 19

Министерот за финансии ги пропишува функционалните и технички карактеристики кои треба да ги имаат фискалните апарати и интегрираниот автоматски систем за управување, постапката и документацијата за нивно

одобрување за користење, елементите на фискалната сметка, начинот на проверка и контрола на фискалните апарати и правила за техничко одржување и сервисирање на истите.

Член 20

Управата за јавни приходи воспоставува регистар на одобрен фискален систем на опрема.

Член 20-а

Управата за јавни приходи врши инспекциски надзор над спроведувањето и примена на овој закон и прописите донесени врз основа на овој Закон.

Управата за јавни приходи врши инспекциски надзор преку даночните инспектори, согласно со Законот за утврдување и наплата на јавните приходи.

Доколку при вршењето на инспекциски надзор, даночниот инспектор утврди дека даночниот обврзник не вовел и не користи одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања, односно прометот од продажбата на добра или прометот на услуги не го регистрира преку фискалниот систем на опрема, ќе донесе времено решение со кое на даночниот обврзник ќе му забрани вршење на дејност во рок од 30 дена.

Доколку даночниот обврзник во рокот определен со решението во став 3 на овој член, не ги отстрани утврдените незаконитости, даночниот инспектор, ќе донесе решение за забрана на вршење на дејност во траење од 90 дена.

Против решението од став 3 и 4 на овој член, даночниот обврзник може да изјави жалба до министерот за финансии.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Член 20-б

Доколку инспекторот во вршењето на инспекцискиот надзор констатира дека даночниот обврзник сторил прекршок според одредбите на овој Закон ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

Член 21

На даночниот обврзник -правно лице за сторен прекршок ќе му се изрече глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност, ако:

1. не вовеле и користи одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања (член 2);
2. не издава фискална сметка за извршениот промет на добра, односно на услуга (член 2);
3. издаде сметка која не ги содржи пропишаните елементи (член 5 став 1);
4. не постави на видно место соопштение за обврската на купувачот на добра, односно на корисникот на услуга да бара фискална сметка (член 7);
5. не го чува контролниот траг од фискалната сметка во објектот (член 8 став 2);

6. не води книга за дневни финансиски извештаи (член 11 став 4);
7. не издава парагон блок за извршениот промет на добра, односно на услуги (член 12 став 2);
8. не води итна сметководствена книга за извршениот промет на добра, односно на услуги (член 12 став 2);
9. не закупи и не регистрира резервна фискална апаратура (член 13);
10. не ги чува и одржува во исправна состојба фискалните апарати (член 14);

За прекршокот од ставот 1 на овој член на одговорното лице кај правното лице ќе му се изрече глоба во износ од 800 до 1.000 евра во денарска противвредност.

За прекршокот од ставот 1 на овој член на даночен обврзник-физичко лице ќе му се изрече глоба во износ од 800 до 1.000 евра во денарска противвредност.

Член 22

За прекршоците од член 21 став 1 на овој закон за правното лице може да се изрече привремена забрана за вршење на одделна дејност во траење од шест месеци до една година.

За прекршоците од член 21 став 1 на овој закон за одговорното лице кај правното лице и за даночниот обврзник - физичко лице може да се изрече забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до три години.

Член 23

Ако купувачот на доброта, односно корисникот на услугата набави добра или користи услуги, а не земал фискална сметка (член 6 став 1), на самото место од страна на инспекторот, за сторен прекршок ќе му се изрече глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност.

Доколку купувачот односно корисникот од ставот 1 на овој член не ја плати глобата на самото место, ќе му се врачи покана за плаќање на глобата во рок од осум дена од денот на врачување на поканата.

Член 23-а

За прекршок од член 21 став 1 точки 1 и 2 на овој закон, од страна на инспекторот на самото место ќе му се издаде платен налог на:

- даночниот обврзник -правното лице за глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност;
- одговорното лице кај правното лице за глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност и
- даночен обврзник-физичко лице за глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност.

Ако сторителот на прекршокот не ја плати глобата во рок од осум дена од денот на приемот на платниот налог, органот за јавни приходи поднесува барање за поведување на прекршочна постапка.

Член 24

Примена на фискална апаратура според овој закон ќе започне од :

- 1 август 2001 година до 30 ноември 2001 година - за даночни обврзници чиј промет е над 20.000.000,00 денари во 2000 година, како и за даночни обврзници кои вршат угостителска дејност и трговија на мало - маркети и на промет на нафтени деривати на мало (бензиски пумпи);
- 1 август 2001 до 28 февруари 2001 година - за даночни обврзници чиј промет е над 10.000.000,00 денари во 2000 година;
- 1 август 2001 до 31 мај 2002 година - за останати даночни обврзници и обврзници чиј што начин на продажба бара мобилен фискален апарат.

Член 25

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од :

- член 54 и член 59 став 1 точка 6 од Законот за данокот на додадена вредност;
- член 14 став 1 точка 3 и член 49 став 1 точка 12 од Законот за трговија;
- член 31 став 1 точка 3 и член 46 став 1 точка 10 од Законот за вршење на туристичка и угостителска дејност.
- член 60 и член 144 став 1 точка 4 од Законот за персонален данок од доход.

Член 26

Министерот за финансии во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон го донесува актот од член 19 на овој закон.

Член 27

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".